Priručnik za indekse

Zagrebačke burze d.d.

Zagreb, 19. listopada 2026.

Sadržaj

1 Uvod 1
2 Definicije 2
3 Sustav upravljanja 2
3.1 Odbor za indekse 3
4 Ulazni podaci 3
5 Izračun indeksa 3
5.1 Pružatelj usluge izračuna indeksa 3
5.2 Praćenje i kontrola izračuna 3
5.3 Revizija indeksa 4
5.4 Izvanredne situacije 4
5.4.1 Postupanje u izvanrednim situacijama 5
6 Metodologija izračuna indeksa 5
6.1 Transparentnost metodologije 5
6.2 Promjena metodologije i postupci za savjetovanje 6
7 Politika ispravljanja podataka 7
7.1 Vrste pogrešaka 7
7.2 Smjernice za ispravljanje podataka 7
7.3 Obavijesti 8
8 Prestanak pružanja indeksa 8
9 Politika postupanja s pritužbama 8
10 Vođenje evidencije 9
11 Prijelazne i završne odredbe 9

Na temelju članka 7. Statuta, Uprava Zagrebačke burze d.d. sa sjedištem u Zagrebu, Ivana Lučića 2a/22, (dalje u tekstu: Burza), donijela je dana 19. listopada 2026. godine sljedeći

Priručnik za indekse

1 Uvod

Dokument „Priručnik za indekse Zagrebačke burze d.d." odnosi se na sve dioničke indekse koje računa Zagrebačka burza d.d. (dalje: Burza, Zagrebačka burza).

Zagrebačka burza trenutno računa 10 dioničkih indeksa, te dodatno još jedan indeks, ADRIAprime, u suradnji s Ljubljanskom burzom d.d.

CROBEX© je bio prvi dionički indeks kojeg je Burza počela računati dana 3. rujna 1997. godine. Radi se o cjenovnom indeksu (eng. price indeks) u kojem je težina svake dionice određena sukladno njezinoj free float tržišnoj kapitalizaciji. U sastav indeksa ulaze najlikvidnije dionice s najvećom tržišnom kapitalizacijom, uz ograničenje težine pojedine dionice na 10%. Bazna vrijednost je 1.000 bodova, a bazni datum 1. srpnja 1997. godine. CROBEX© se računa u eurima i distribuira u stvarnom vremenu, kontinuirano tijekom trgovine.

U indeks **CROBEX10©** uključeno je 10 dionica iz sastava indeksa CROBEX s najvećom free-float tržišnom kapitalizacijom i prometom. Bazna vrijednost iznosi 1.000 bodova na dan 31. srpnja 2009. Radi se o cjenovnom indeksu (eng. price indeks) u kojem je težina svake dionice određena sukladno njezinoj free float tržišnoj kapitalizaciji i ograničena na 20% kako bi se izbjegao prevladavajući utjecaj dionica s velikom kapitalizacijom. Računa se od 7. rujna 2009. godine. CROBEX10© se računa u eurima i distribuira u stvarnom vremenu, kontinuirano tijekom trgovine.

Dana 22. veljače 2013. Burza je počela računati indeks **CROBEXplus© i pet sektorskih indeksa**: CROBEXnutris© (proizvodnja i prerada hrane), CROBEXindustrija© (industrijska proizvodnja), CROBEXkonstrukt© (građevinarstvo), CROBEXtransport© i CROBEXturist©. Radi se o indeksima u kojima sve dionice imaju jednaku težinu (tzv. equal weight index). Svi indeksi imaju baznu vrijednost 1.000 bodova na dan 21. veljače 2013. godine. CROBEXplus© i sektorski indeksi računaju se u eurima i distribuiraju u stvarnom vremenu, kontinuirano tijekom trgovine.

CROBEXtr© je indeks ukupnog prinosa (eng. total return index) koji u izračun uzima i prinos od isplate dividende dionica u njegovom sastavu. CROBEXtr© ima isti sastav kao i indeks CROBEX, a počeo se računati dana 24. veljače 2014. godine. Težina svake dionice određena je sukladno njezinoj free float tržišnoj kapitalizaciji i ograničena na 10%. Bazna vrijednost indeksa CROBEXtr© iznosi 1.000,00 bodova na dan 21. veljače 2014. godine. CROBEXtr© se računa u eurima i distribuira u stvarnom vremenu, kontinuirano tijekom trgovine.

CROBEX10tr®, dionički indeks, ISIN: HRZB00ICB103 je indeks ukupnog prinosa (eng. total return index) koji u izračun uzima i prinos od isplate dividende dionica u njegovom sastavu. CROBEX10tr® ima isti sastav kao i indeks CROBEX10®, a počeo se računati dana 15. srpnja 2020. godine. Težina svake dionice određena je sukladno njezinoj free float tržišnoj kapitalizaciji i ograničena na 20%. Bazna vrijednost indeksa CROBEX10tr® iznosi 1.000,00 bodova na dan 29. svibnja 2020. godine. CROBEX10tr® se računa u HRK i distribuira u stvarnom vremenu, kontinuirano tijekom trgovine.

CROBEXprime© je indeks ukupnog prinosa (eng. total return index) koji u obzir uzima i dividende te u kojem je težina svake dionice određena sukladno njezinoj free float tržišnoj kapitalizaciji. U sastavu indeksa ulaze sve dionice uvrštene u Vodeće tržište kojim upravlja Burza, uz ograničenje težine pojedine dionice na 30%. Bazna vrijednost indeksa je 1.000 bodova, a bazni datum 28. prosinca 2018. godine. CROBEXprime računa se od dana 18. veljače 2019. godine. Valuta izračuna je euro a indeks se distribuira u stvarnom vremenu, kontinuirano tijekom trgovine.

ADRIAprime® indeks obuhvaća dionice koje su uvrštene u najviši tržišni segment, Vodeće tržište, Zagrebačke i Ljubljanske burze. Radio se o indeksu ukupnog prinosa (eng. total return index) koji u obzir uzima i dividende te u kojem je težina svake dionice određena sukladno njezinoj free float tržišnoj kapitalizaciji. Težina svake dionice ograničena je na 15%. Bazna vrijednost indeksa je 1.000 bodova na dan 30. travnja 2019 godine. ADRIAprime računa se u eurima od dana 19. lipnja 2019. godine i distribuira u stvarnom vremenu, kontinuirano tijekom trgovine.

Svi prethodno navedeni indeksi intelektualno su vlasništvo Burze.

2 Definicije

Indeks znači svaka brojka:

(a) koja je objavljena ili dostupna javnosti;

(b) koja se redovito utvrđuje:

i. u cijelosti ili djelomično primjenom formule, ili nekom drugom metodom izračuna, ili procjenom; i

ii. na osnovi vrijednosti jedne ili više vrsta vezane imovine, ili cijena, uključujući procijenjene cijene, stvarnih ili procijenjenih kamatnih stopa, ponuda i obvezujućih ponuda ili drugih vrijednosti ili pregleda.

3 Sustav upravljanja

Kako bi se osiguralo da indeksi Burze budu konstruirani, održavani i upravljani u skladu s najvišim standardima, Burza je razvila robustan sustav upravljanja za odobravanje metodologije novih indeksa i promjene metodologije postojećih indeksa.

Sustav upravljanja čini Odbor za indekse i Uprava Burze.

3.1 Odbor za indekse

Odbor za indekse sastoji se od pet članova koje imenuje Uprava između radnika Burze koji posjeduju stručna znanja o hrvatskom tržištu kapitala, metodologijama izračuna indeksa i ulaznim podacima, a koji su odgovorni za operativno provođenje periodičnih revizija indeksa.

Odbor za indekse ima sljedeće obveze i ovlasti:

1. izrađuje, pregledava i tumači indeksne definicije i metodologije;
2. kontinuirano prati i predlaže usavršavanje metodologije izračuna indeksa;
3. odlučuje o nazivu indeksa, kriterijima za odabir dionica koje ulaze u sastav indeksa, metodama izračuna i prilagođavanja divizora indeksa;
4. donosi odluku o konačnom sastavu indeksa;
5. donosi odluku o broju dionica koje će biti uključene u indeks, o uključenju odnosno isključenju pojedine dionice iz indeksa i promjeni težine pojedine dionice u sastavu indeksa;
6. donosi odluku o načinu prilagođavanja indeksa u slučaju nastupa korporativnih akcija;
7. sastavlja izvješće o svom radu i dostavlja ga Odboru za nadzor;
8. provodi redovnu i izvanrednu reviziju indeksa.

Poslovnik o radu Odbora za indekse dostupan je na internetskim stranicama Burze:

https://zse.hr/hr/indeksi-551/551

4 Ulazni podaci

Ulazni podaci za izračun indeksa Burze su cijene koje su dobivene na temelju transakcija zaključenih na uređenom tržištu kojim upravlja Burza, putem XETRA T7 trgovinske platforme.

5 Izračun indeksa

5.1 Pružatelj usluge izračuna indeksa

Za izračun indeksa Burze zadužena je Bečka burza.

U cilju osiguravanja djelotvornog sustava upravljanjaindeksima , Burza provodi ocjenu svih pružatelja usluga izdvojenih funkcija u pravilu jednom godišnje sukladno smjernicama sadržanim u internim aktima o kontroli pružatelja usluga i obavljanju nadzora kvalitete usluge.

5.2 Praćenje i kontrola izračuna

Izračun indeksa Burze prati se i kontrolira na dva nivoa i obavlja se od strane pružatelja usluge izračuna indeksa, Bečke burze, i od strane same Burze.

Za praćenje i kontrolu izračuna indeksa od strane Bečke burze zadužen je tim za upravljanje indeksom (eng. Index Management team) koji u tu svrhu koristi alat za praćenje indeksa (eng. Monitoring Tool). Navedeni alat omogućava praćenje distribucije indeksa korisnicima te provjeru izračuna indeksa. Isto tako, navedeni alat služi kao simulacija za provedbu revizije indeksa te prikazuje sve nadolazeće dividende i dane na koje se indeks ne računa.

Za praćenje i kontrolu izračuna indeksa Burze zadužen je Odjel poslovnog razvoja koji najmanje dva puta dnevno provjerava izračun indeksa koji je napravila Bečka burza. Praćenje i kontrola izračuna indeksa vrši se putem interne aplikacije *Indeks monitor*, razvijene od strane Burze.

Indeks monitor daje pregled dionica u sastavu svakog pojedinog indeksa te parametara potrebnih za njegov izračun (broj izdanih dionica, free float faktor, težinski faktor i zadnja cijena). Na temelju navedenih parametara i divizora pojedinog indeksa, aplikacija *Indeks monitor* vrši vlastiti izračun vrijednosti indeksa i uspoređuje ga s vrijednošću indeksa koju je izračunala Bečka burza.

Ako Odjel poslovnog razvoja uoči pogrešku u izračunu indeksa, postupa sukladno smjernicama sadržanim u internim aktima o upravljanju incidentima te o istom obavještava i Odbor za indekse.

5.3 Revizija indeksa

Revizija indeksa može biti redovna i izvanredna. Za provođenje revizije indeksa zadužen je Odbor za indekse.

Redovna revizija indeksa provodi se dva puta godišnje. Prilikom redovne revizije indeksa određuje se novi sastav indeksa i računa se divizor indeksa, a za sve dionice u sastavu indeksa računaju se free float faktori i težinski faktori.

U slučaju izvanrednih događaja koji mogu utjecati na reprezentativnost indeksa, Odbor za indekse može izvršiti izvanrednu reviziju indeksa u razdoblju između dviju redovnih revizija.

Izvanrednim događajima smatra se osobito sljedeće:

1. korporativne akcije,
2. prestanak uvrštenja određene dionice,
3. dugotrajna obustava trgovine određenom dionicom,
4. podnošenje prijedloga za otvaranje postupka predstečajne nagodbe, stečajnog postupka ili postupka likvidacije nad društvom.

5.4 Izvanredne situacije

Izvanredne situacije su situacije kada zbog tržišnih poremećaja, tehničkih problema na sustavu ugovorenog pružatelja usluge izračuna indeksa ili više sile trenutni izračun indeksa nije ispravan ili se ne može izvršiti ispravno.

Primjeri događaja koje Burza može smatrati tržišnim poremećajem su prestanak ili privremena obustava trgovanja većinom dionica u sastavu indeksa; poremećaji trgovanja (prekid ili drugo ograničenje trgovanja zbog prelaska limita promjene cijene, npr. pad vrijednosti indeksa CROBEX® za 10% i više u odnosu na zadnju vrijednost prethodnoga trgovinskog dana); prekid suradnje sa drugom ugovornom stranom (npr. događaj koji ometa ili narušava sposobnost sudionika tržišta da namiruju transakcije), izmjene pravnih propisa i dr.

Viša sila je izvanredni vanjski događaj koji se nije mogao predvidjeti, spriječiti, otkloniti ili izbjeći. To može biti neki prirodni događaj kao npr. potres, udar groma, požar, klizanje tla i dr. ili društvene pojave, kao npr. ratovi, sabotaže, prekidi rada, zabrane uvoza, izvoza i sl.

Višom silom smatrat će se i bilo koji događaj osim ovih posebno navedenih, koji izračun indeksa čini neispravnim odnosno nemogućim na tehničkoj osnovi ili na koji drugi način.

5.4.1 Postupanje u izvanrednim situacijama

Odbor za indekse u izvanrednim situacijama ima mogućnost prekida računanja indeksa, ponovnog pokretanja izračuna ili zaustavljanja izračuna indeksa za određeni trgovinski dan.

Sukladno smjernicama sadržanim u internim aktima o upravljanju incidentima, Burza objavljuje (poruke klijentima, priopćenje za javnost, informacije putem internetskih stranica) posljednju službenu vrijednost indeksa i posljednji sastav indeksa na temelju kojeg korisnik indeksa može namiriti indeksni proizvod.

6 Metodologija izračuna indeksa

6.1 Transparentnost metodologije

Za sve indekse Burza koristi metodologiju kojom se osigurava pouzdanost i točnost izračuna indeksa i kako bi sudionici mogli ocijeniti njezinu reprezentativnost, relevantnost i prikladnost za predviđenu upotrebu.

Metodologija o izračunu indeksa propisuje način odabira dionica koje će ući u sastav indeksa, formulu za izračun vrijednosti indeksa, način prilagođavanja indeksa u slučaju nastupa korporativnih akcija te frekvenciju i način provođenja revizije indeksa.

U slučaju nastupa korporativnih akcija Odbor za indekse može odlučiti provesti prilagođavanje indeksa na način drugačiji od opisanog u metodologiju izračuna pojedinog indeksa, ako smatra da je drugačiji način prilagodbe primjereniji okolnostima koje su nastupile.

U slučaju nastupa korporativnih akcija i događaja koji nisu regulirani u metodologiji izračuna pojedinog indeksa, Odbor za indekse razmotrit će potrebu za provođenjem izvanredne revizije i ako se ukaže potreba, provesti izvanrednu reviziju kako bi se zadržala vjerodostojnost i realnost te vremenska usporedivost indeksa.

Ako su u trenutku provođenja revizije objavljene informacije koje mogu imati utjecaj na uvrštenje pojedine dionice (npr. povlačenje s uvrštenja na uređenom tržištu, postupak preuzimanja dioničkog društva, predstojeće statusne promjene izdavatelja i sl.), Odbor za indekse može odlučiti da dionicu ne uključi odnosno da dionicu isključi iz sastava indeksa.

Odbor za indekse može odlučiti da zadrži određenu dionicu u sastavu indeksa, neovisno o tome što dionica ne ispunjava kvantitativne kriterije za ostanak u indeksu navedene u metodologiji izračuna pojedinog indeksa, ako procjeni da primjena samo kvantitativnih kriterija može utjecati na interese sudionika tržišta kapitala ili reprezentativnost indeksa. Odbor za indekse ne može iskoristiti ovo pravo u dvije uzastopne revizije za istu dionicu.

Metodologija o izračunu indeksa Burze javno je objavljena i dostupna na internetskim stranicama Burze:

https://zse.hr/hr/burzovni-indeksi/38

6.2 Promjena metodologije i postupci za savjetovanje

Da bi se osigurala reprezentativnost indeksa, Burza može promijeniti metodologiju za pojedini indeks. S obzirom da svaka takva promjena metodologije utječe na dionike i korisnike indeksa, Burza propisuje postupke kojih se treba pridržavati pri promjeni metodologije indeksa, uključujući potrebu za javnim savjetovanjem, kako bi korisnici i dionici mogli poduzeti mjere potrebne u svjetlu tih promjena ili kako bi mogli obavijestiti Burzu ako imaju dvojbe zbog tih promjena.

Promjena metodologije izračuna indeksa može biti potaknuta preporukom Odbora za indekse, povratnom informacijom korisnika indeksa, te u drugim slučajevima kada je reprezentativnost, relevantnost i prikladnost određenog indeksa za predviđenu upotrebu dovedena u pitanje.

Odbor za indekse razmatra i raspravlja o svim predloženim promjenama indeksne metodologije. Ako Odbor za indekse zaključi da je zahtjev za promjenom opravdan, zadužuje Odjel poslovnog razvoja da napravi detaljan prijedlog nove metodologije.

Ako se radi o bitnim promjenama metodologije, tada se prijedlog izmjena metodologije i kratko obrazloženje takvih promjena odnosno pojašnjenje razloga ili svrhe koja se nastoji postići izmjenom metodologije, objavljuje na internetskim stranicama Burze, pod izbornikom Pravna regulativa/Savjetovanje sa zainteresiranom javnošću, u pravilu u trajanju do 30 dana. U slučaju izmjena metodologije manjeg opsega, Burza neće provoditi javno savjetovanje.

Burza može prijedlog izmjena metodologije proslijediti i svim korisnicima indeksa putem elektroničke pošte, radi davanja komentara i primjedbi.

Nakon razmatranja primljenih primjedbi i komentara zainteresiranih osoba na prijedlog izmjena metodologije, Odbor za indekse izrađuje izvješće o provedenom savjetovanju koje se javno objavljuje putem internetske stranice Burze.

Konačni tekst nove metodologije izrađuje Odbor za indekse. Odobrenje izmjene metodologije daje Uprava Burze.

7 Politika ispravljanja podataka

7.1 Vrste pogrešaka

Moguće vrste pogrešaka uključuju, ali se ne ograničavaju na:

- propuštena ili pogrešna informacija o dividendi u slučaju indeksa ukupnog prinosa;
- propuštena ili pogrešno provedena korporativna akcija;
- pogreška u izračunu indeksa zbog pogreške u kompjutorskom programu ili pogrešne interpretacije metodologije izračuna indeksa;
- pogrešan sastav indeksa koji je objavljen u najavi o reviziji indeksa;
- pogreška prilikom revizije indeksa (pogrešni parametri izračuna).

7.2 Smjernice za ispravljanje podataka

U nastavku su navedene smjernice za ispravljanje podataka:

- propuštena ili pogrešna informacija o dividendi u slučaju indeksa ukupnog prinosa ispravit će se što je prije moguće nakon što je identificirana;
- propuštena ili pogrešno provedena korporativna akcija ispravit će se što je prije moguće nakon što je identificirana;
- pogreška u izračunu indeksa zbog pogreške u kompjutorskom programu ili pogrešne interpretacije metodologije izračuna indeksa ispravit će se što je prije moguće nakon što je identificirana;
- pogrešan sastav indeksa koji je objavljen u najavi o reviziji indeksa u pravilu neće imati za posljedicu ponovni izračun povijesnih vrijednosti indeksa. Umjesto toga, Odbor za indekse će razmotriti značaj pogreške i provesti izvanrednu reviziju ako utvrdi da je to potrebno;
- pogreška prilikom revizije indeksa (pogrešni parametri izračuna) ispravit će se što je prije moguće nakon što je identificirana.

O svim ispravcima podataka raspravlja i odlučuje Odbor za indekse.

Predsjednik Odbora za indekse može zatražiti od Bečke burze, kao pružatelja usluge izračuna indeksa, da prekine izračun indeksa i ispravi uočenu pogrešku tijekom trgovinskog dana. Nakon ispravljanja pogreške ponovno će se nastaviti izračun indeksa.

Vrijednosti indeksa na kraju dana bit će ponovno izračunate ako Odbor za indekse utvrdi da je to potrebno.

7.3 Obavijesti

Obavijest o načinu otklanjanja pogreške u izračunu indeksa poslat će se svim korisnicima indeksa putem elektroničke pošte što je prije moguće. Obavijest javnosti vrši se putem internetskih stranica Burze.

8 Prestanak pružanja indeksa

S obzirom da prestanak pružanja indeksa može izazvati prestanak ili nemogućnost provedbe financijskih instrumenata ili financijskih ugovora i tako se može nanijeti šteta ulagateljima, Burza je uvela postupke koje poduzima u slučaju prestanka pružanja indeksa.

Prijedlog za prestanak pružanja indeksa daje Odbor za indekse.

Razlozi za prestanak pružanja indeksa mogu biti sljedeći:

- nedovoljan broj prihvatljivih dionica dostupnih za uključivanje;
- indeks više ne služiti svojoj svrsi ili nije reprezentativna;
- nedovoljna potražnja za indeksom koja bi opravdala nastavak njegovog računanja;
- promjene pravne regulative.

Pri donošenju odluke o prestankupružanja indeksa, Burza poduzima sljedeće radnje i aktivnosti:

- razmatra da li postoji potreba za hitnim prestankompružanja indeksa;
- identificira korisnike indeksa, te vjerojatni utjecaj takve odluke;
- donosi vremenski plan prestanka indeksa u kojem je potrebno navesti točan datum prestanka;
- obavještava korisnike indeksa i javnost putem internetskih stranica Burze o prestanku računanja indeksa (najmanje mjesec dana prije predloženog datuma prestanka ako je moguće).

Odluku o prestanku pružanja indeksa donosi Uprava Burze.

9 Politika postupanja s pritužbama

Način podnošenja pritužbi o tome je li određeno utvrđivanje vrijednosti indeksa reprezentativno u odnosu na tržišnu vrijednost, o predloženim promjenama u postupku utvrđivanja indeksima te o ostalim okolnostima vezanim uz pružanje indeksaopisan je u dokumentu „Politika postupanja s pritužbama“ koji je dostupan na internetskim stranicama Burze:

https://zse.hr/hr/indeksi-551/551

10 Vođenje evidencije

Sva dokumentacija vezana uz izračun indeksa evidentira se i čuva kao trajna arhivska građa sukladno internim aktima.

11 Prijelazne i završne odredbe

Ovaj Priručnik stupa na snagu dana 19. listopada 2026. godine.